

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoCsp/17/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819205203
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Svitana, PhD
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3819205203.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Radoslava Svitana, PhD., a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej v spore žalobcu J. G. G. V. D., so sídlom J. Y. X, XXXXX G., V., konajúci na území Slovenskej republiky prostredníctvom J. G. G. V. D., pobočka zahraničnej banky, so sídlom T. 2, XXX XX J., W. XX XXX XXX, zastúpený S. so sídlom E. XX, XXX XX J., W. XX XXX XXX, proti žalovanému P. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX T. XXX, o zaplatenie 1.589,18 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 17Csp/51/2019-43 zo dňa 3. februára 2020 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie zdôvodnil tým, že žalovaný ako dlžník uzavrel so žalobcom ako veriteľom 22.01.2016 dve zmluvy o úvere, na základe ktorých mu žalobca poskytol úvery 900,- eur a 791,93 eur, ktoré sa žalovaný zaviazal splatiť v 24 mesačných splátkach po 46,50 eur a 39,60 eur. Prvá splátka bola pri oboch úveroch splatná 15.02.2016. V oboch zmluvách (bod 3.1) bolo dohodnuté, že žalobca je oprávnený v prípade omeškania žalovaného vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Žalovaný žalobcovi zaplatil 15.03.2016, 14.04.2016, 18.07.2016 tri splátky úveru po 46,50 eur a tri splátky úveru po 39,60 eur. Listami z 13.12.2016 žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť oboch úverov. Dňa 21.12.2016 žalovaný zaplatil ešte jednu splátku oboch úverov 46,50 eur a 39,60 eur. Právne súd prvej inštancie posúdil žalobu ako nedôvodnú z dôvodu premlčania. K tomu uviedol, že na začiatok plynutia premlčacej doby sa uplatní § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak sa pre nespĺnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nespĺnenej splátky. Nespĺnenou splátkou bola pri oboch úveroch štvrtá splátka splatná 15.05.2016 a v tento deň začala plynúť premlčacia doba v trvaní troch rokov podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Táto premlčacia doba uplynula podľa § 122 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka dňa 15.05.2019, pričom žaloba bola podaná po uplynutí tejto doby, a to 02.12.2019. Súd prvej inštancie podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že uplatnené právo na zaplatenie pohľadávok z oboch zmlúv sa premlčalo, pričom ide o právo zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré podľa § 54a Občianskeho zákonníka nemožno vymáhať, preto žalobu zamietol. Žalovanému, ktorý bol procesne v celom rozsahu úspešný, nepriznal náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pretože žalovanému žiadne trovy nevznikli.

2. Proti uvedenému rozsudku v rozsahu sumy 1.127,68 eur podal včas odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie

a nové rozhodnutie. Odvolanie zdôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP). Žalobca má za to, že z § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pri plnení dlhu v splátkach vzniká veriteľovi právo na zosplatnenie dlhu v celej výške len do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Predmetné ustanovenie predstavuje právo veriteľa, nie jeho povinnosť. Na § 565 nadväzuje § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka s požiadavkou na povinnosť upozorniť spotrebiteľa na možnosť zosplatnenia dlhu. Žalobca zdôraznil, že prvoinštančný súd sa nedostatočne nezaoberal splnením podmienok upravených v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie nemohol mať za preukázané upozornenie žalovaného ako spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky, keďže žalobca súdu nepredložil výzvy, ktorými by upozornil žalovaného na možnosť predčasného zosplatnenia spotrebiteľských úverov. V prípade nepreukázania splnenia podmienok pre mimoriadne zosplatnenie dlhu tak súd nemohol mať dokázané, že došlo k splatnosti celého dlhu z dôvodu neuhradenia mesačnej splátky splatnej k 15.05.2016 a že od tohto dátumu by mala plynúť trojročná premlčacia doba. Z dôvodu, že z dôkazov vykonaných v konaní nemohol súd dospieť k záveru o zročnosti celého dlhu k 15.05.2016, je podľa žalobcu potrebné v zmysle prvej vety § 103 Občianskeho zákonníka vychádzať z toho, že premlčacia doba sa počíta odo dňa zročnosti jednotlivých splatných splátok. Žaloba bola súdu prvej inštancie doručená dňa 28.11.2019, t. j. v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka si žalobca uplatnil nárok v zákonnej trojročnej premlčacej dobe minimálne v rozsahu mesačných splátok splatných od 15.12.2016, t. j. v rozsahu sumy 1.127,68 eur s príslušenstvom.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP. V rozsahu prevyšujúcom sumu 1.127,68 eur nebol rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý odvolaním.

5. Odvolací súd považuje za potrebné v prvom rade uviesť, že sa nestotožňuje v celom rozsahu s posúdením veci súdom prvej inštancie, najmä so záverom, že nesplnenou splátkou, pre ktorú boli obidva úvery zosplatnené, bola pri oboch úveroch štvrtá splátka, splatná dňa 15.05.2016. Napriek tomu vzhľadom na nižšie uvedené považuje odvolací súd zamietajúci výrok napadnutého rozsudku za vecne správny.

6. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, že súd prvej inštancie nemal dostatočne preukázané naplnenie podmienok pre vyhlásenie predčasnej splatnosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne vychádzal z tvrdení žalobcu, ktoré žalovaný nespochybnil a ktoré boli (v tomto prípade) v prospech žalovaného ako spotrebiteľa, preto nebolo potrebné vykonávať k nim dokazovanie. V samotnej žalobe žalobca k obidvom spotrebiteľským úverom uviedol, že žalobca (resp. Q. ako jeho právny predchodca) zasielal žalovanému predžalobné výzvy, na ktoré žalovaný nereagoval, a následne žalobca v dôsledku neplnenia dohodnutých splátok zo strany žalovaného vyhlásil mimoriadnu splatnosť oboch úverov. K tejto skutočnosti žalobca predložil súdu dve oznámenia spoločnosti Q. z 13.12.2016, adresované žalovanému (vrátane doručeníek), podľa ktorých žalovaný nesplácal poskytnuté úvery ani po opakovaných výzvach na úhradu. Ako už bolo uvedené vyššie, tieto tvrdenia žalobcu žalovaný nespochybnil a keďže boli v tomto prípade v prospech spotrebiteľa, súd prvej inštancie nemal dôvod vykonávať k nim dokazovanie. Súd prvej inštancie teda správne dospel k záveru, že k predčasnému zosplatneniu oboch úverov došlo riadne a neexistoval dôvod na vyhlásenie tohto zosplatnenia za neplatné.

7. Podľa § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Je potrebné dať za pravdu žalobcovi, že premlčanie dlhu nemožno počítať od splatnosti prvej nezaplatenej splátky, ale od splatnosti tej splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal celý dlh zročným. Je tiež nesporné, že (predčasné) zosplatnenie celého dlhu nie je povinnosťou, ale právom veriteľa, pričom veriteľ toto právo môže využiť (pri dodržaní trojmesačnej lehoty podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) pri ktorejkoľvek neuhradenej splátke (nielen pri prvej), teda môže zosplatniť dlh pre neuhradenie ktorejkoľvek zo splátok, ktorých splatnosť nastala aspoň tri mesiace pred vyhlásením predčasnej splatnosti dlhu.

8. Je však tiež zrejme, že ustanovenie § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka neviaže začiatok premlčacej doby na dátum vyhlásenia predčasnej splatnosti celého dlhu, ale na dátum zročnosti tej nesplnenej splátky, pre ktorej nesplnenie sa stal zročným celý dlh. V prípade spotrebiteľskej zmluvy má dodávateľ podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka povinnosť čakať s využitím práva na predčasné zosplatenie (§ 565 Občianskeho zákonníka) ešte tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky, ale (keďže zákon nemá osobitné ustanovenia pre premlčanie takto zosplateného dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy) premlčacia doba sa aj v takomto prípade začína počítať odo dňa zročnosti tejto omeškanej splátky (§ 103 druhá veta Občianskeho zákonníka). Je pravdou, že tým zákonodarca de facto skrátil premlčaciu dobu pre takýto prípad o tri mesiace (keďže prvé tri mesiace omeškania dlžníka so splátkou dodávateľ nemôže ešte zosplatiť dlh, lebo by porušil ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka), avšak vo všeobecnosti dĺžka premlčacej doby nie je v právnom poriadku jednotná; je právom zákonodarcu stanoviť pre jednotlivé prípady premlčaciu dobu odlišne (napr. pri právach z prepravy je zákonom stanovená len jednoročná premlčacia doba) za predpokladu, že takto ustanovená premlčacia doba je dostatočná na uplatnenie práv, teda že takýmto stanovením premlčacej doby nedôjde k znemožneniu resp. podstatnému sťažaniu možnosti veriteľa uplatňovať svoje práva. V tomto prípade podľa názoru odvolacieho súdu je premlčacia doba v trvaní (de facto) dva a trištvrté roka dostatočná na to, aby veriteľ uplatnil svoj nárok na plnenie celého predčasne zosplateného dlhu na súde. Takéto právne posúdenie síce znamená de facto skrátenie všeobecnej trojročnej premlčacej doby o tri mesiace, k tomuto skráteniu však nedochádza v dôsledku súdnej modifikácie zákonného ustanovenia, ale v dôsledku jasného znenia textu samotného ustanovenia, čo nepredstavuje narušenie princípu právnej istoty veriteľa (keďže ustanovenie § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka jednoducho nepripúšťa iný výklad a toto ustanovenie bolo veriteľovi už od začiatku známe).

9. Z oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, datovaných 13.12.2016, nie je zrejme, pre nezaplatenie ktorej splátky veriteľ mimoriadnu splatnosť vyhlásil (a keďže žalobca ani žalovaný nepredložili súdu výzvy predchádzajúce zosplateniu úverov, nie je možné to zistiť ani z týchto výziev). Je možné len predpokladať, že ak k vyhláseniu predčasnej splatnosti došlo ku dňu 02.12.2016 (ako sa uvádza v oboch oznámeniach z 13.12.2016), pri dodržaní podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka museli byť úvery zosplatené pre nezaplatenú splátku, ktorej splatnosť aspoň tri mesiace predchádzala vyhlásenie predčasnej splatnosti, teda najneskôr pre splátku splatnú 15.08.2016. Avšak aj keby veriteľ nedodrжал podmienky ustanovené v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a zosplatil by úvery bez uplynutia trojmesačnej doby, posledná splátka predchádzajúca zosplateniu bola splatná dňa 15.11.2016 a najneskôr odo dňa splatnosti tejto splátky je potrebné počítať premlčaciu dobu (ako vyplýva z bodu 8 tohto odôvodnenia, ustanovenie § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka nepripúšťa iný výklad, len taký, že premlčacia doba plynie odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, nie odo dňa vyhlásenia predčasnej splatnosti).

10. Bez ohľadu na to, pre ktorú nezaplatenú splátku boli obidva úvery predčasne zosplatené (či pre prvú nezaplatenú splátku, splatnú 15.05.2016, ako predpokladal súd prvej inštancie, alebo pre poslednú nezaplatenú splátku predchádzajúcu trojmesačnej dobe pred zosplatením úverov, ktorá bola splatná 15.08.2016, alebo prípadne aj pre úplne poslednú nezaplatenú splátku bezprostredne predchádzajúcu zosplateniu, splatnú 15.11.2016), v každom prípade premlčacia doba uplynula pred podaním žaloby - žaloba bola podaná dňa 28.11.2019, zatiaľ čo premlčacia doba vo všetkých vyššie uvedených prípadoch uplynula najneskôr dňom 15.11.2019.

11. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a aj keď právne posúdenie odvolacím súdom sa mierne odlišuje od právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie (pričom odvolací súd aplikoval tie isté zákonné ustanovenia ako súd prvej inštancie, len ich inak aplikoval), záver súdu prvej inštancie o premlčaní nároku žalobcu bol vecne správny, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

12. Odvolací súd preskúmal aj výrok o trovách prvoinštančného konania ako výrok súvisiaci s napadnutou časťou výroku vo veci samej, a aj tento výrok považoval za vecne správny, keďže žalovaný bol vo veci samej úspešný v celom rozsahu. Súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, avšak keďže žalovanému v konaní pred súdom prvej inštancie žiadne trovy nevznikli, náhradu trov mu nepriznal. Preto odvolací súd aj tento výrok potvrdil.

13. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol plne úspešný žalovaný, preto by mu proti neúspešnému odvolateľovi (žalobcovi) patril nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Keďže však bol žalovaný v odvolacom konaní nečinný, žiadne trovy odvolacieho konania mu nevznikli, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).